

Plutarco, *Vita di Pirro*, 21, 1-6

I ROMANI E IL MEDICO DI PIRRO

Grande fu la lealtà dei Romani del buon tempo antico anche nei confronti del nemico, come ci insegna l'edificante episodio di cui fu protagonista il console Fabrizio ai tempi della guerra contro Pirro.

Μετὰ ταῦτα τοῦ Φαβρικίου τὴν ἀρχὴν παραλαβόντος, ἦκεν ἀνὴρ εἰς τὸ στρατόπεδον πρὸς αὐτόν, ἐπιστολὴν κομίζων ἣν ἔγραψεν ὁ τοῦ βασιλέως ἰατρός, ἐπαγγελλόμενος φαρμάκοις ἀναιρήσειν τὸν Πύρρον, εἰ χάρις αὐτῷ παρ' ἐκείνων ὁμολογηθεῖ λύσαντι τὸν πόλεμον ἀκινδύνως. Ὁ δὲ Φαβρίκιος δυσχεράνας πρὸς τὴν ἀδικίαν τοῦ ἀνθρώπου, καὶ τὸν συν-ἀρχοντα διαθείς ὁμοίως, ἔπεμψε γράμματα πρὸς τὸν Πύρρον κατὰ τάχος, φυλάττεσθαι τὴν ἐπιβουλήν κελεύων. Εἶχε δ' οὕτως τὰ γεγραμμένα· “Γάιος Φαβρίκιος καὶ Κόιντος Αἰμίλιος ὑπάτοι Ῥωμαίων Πύρρω βασιλεῖ χαίρειν. Οὔτε φίλων εὐτυχῆς ἕοικας εἶναι κριτῆς οὔτε πολεμίων. Γνώση δὲ τὴν πεμφθειῖσαν ἡμῖν ἐπιστολὴν ἀναγνούς, ὅτι χρηστοῖς καὶ δικαίοις ἀνδράσι πολεμεῖς, ἀδίκους δὲ καὶ κακοῖς πιστεύεις. Οὐδὲ γὰρ ταῦτα σῆ χάριτι μηνύομεν, ἀλλ' ὅπως μὴ τὸ σὸν πάθος ἡμῖν διαβολὴν ἐνέγκῃ καὶ δόλω δόξωμεν, ὡς ἀρετῇ μὴ δυνάμενοι, κατεργάσασθαι τὸν πόλεμον”. Ἐντυχὼν τούτοις τοῖς γράμμασιν ὁ Πύρρος καὶ τὴν ἐπιβουλήν ἐξελέγξας, τὸν μὲν ἰατρὸν ἐκόλασε, Φαβρικίῳ δὲ καὶ Ῥωμαίοις ἀμοιβὴν ἔδωρεῖτο προῖκα τοὺς αἰχμαλώτους, καὶ πάλιν ἔπεμψε τὸν Κινέαν διαπραξόμενον αὐτῷ τὴν εἰρήνην.